

आज मिति २०७६/०१/२४ गतेका दिन कृषि तथा पशुपटु विभाग मन्त्रालयको सचिव तथा राष्ट्रिय वीउ विज्ञान समितिअध्यक्ष डा. युवक शर्मा जि.सि. ज्यूको अध्यक्षतामा राष्ट्रिय वीउ विज्ञान समितिअध्यक्ष २२ औं बैठकमा निम्न कर्मीजसभको विषयहरूमा छलफल तथा निर्णयहरू गरियो।

उपस्थित:

- डा. युवक शर्मा जि.सि., सचिव, कृ. तथा प. वि. - अध्यक्ष मन्त्रालय
- श्री सुर्य प्रसाद पांडे, महाविदेशक, कृषि विभाग - सदस्य
- डा. देव कर्ण गुरुङ, कार्यकारी निर्देशक, त. व. भ. प. - सदस्य
- श्री रमजु कोइराला, कार्यकारी प्रमुख, रा. वि. वि. कें. - सदस्य
- डा. कृष्ण प्रसाद पांडे, तरकारी वाली - वैज्ञानिक - सदस्य
- श्री दिलाराज मजारी, खाद्य तथा वन्य जीव - वैज्ञानिक - सदस्य
- डा. तम्रता सिंह, छाँसे वाली - वैज्ञानिक - सदस्य
- डा. ज्ञान प्रसाद भण्डारी, वीउ विज्ञान इकाई - सदस्य
- श्री मित्रराज पौडेल, वीउ विज्ञान इकाई - सदस्य
- श्री मिता ढकाल, वीउ विज्ञान इकाई - सदस्य
- श्री राम प्रसाद मैथेवा, वीउ विज्ञान उत्पादन इकाई - सदस्य
- श्री सुशीला खिरेवा, वीउ विज्ञान उत्पादन इकाई - सदस्य
- श्री सदान थापा, प्रमुख, वीउ विज्ञान गु. वि. केंद्र - सदस्य-सचिव
- श्री श्रीम क कोइराला, उप-सचिव, कागुत, कृ. तथा पशु प. वि. मन्त्रालय
- श्री रमेश प्रसाद हुमागाई, क. मा. वि. केंद्र, वीउ विज्ञान गुणवत्ता वि. केंद्र
- श्री शालेकराम गौतम, का. वि. केंद्र, वीउ वि. गु. वि. केंद्र
- श्री विद्यालक्ष्मी शर्मा, कागुतको विभागीय अधिकारी, SBC
- श्री देवराज गौरी, प्रा. व. , ASFC
- श्री रत्नमणी ढकाल, डा. वि. , SBC
- श्री माणिक्य ढकाल, जे. खा. प. वि. , SBC
- श्री महेन्द्र पौडेल, कृ. प्र. भ. , कृषि तथा पशुपटु विभाग मन्त्रालय, विदेशवाट

निर्णय नं. ३ : निजी क्षेत्रबाट स्थापना भै संचालनमा रहेका टिस्यु कल्चर प्रविधि प्रयोगशालाहरूको मापदण्ड निर्धारण गर्ने तथा टिस्यु कल्चर प्रविधिमा आधारित बीउ बेर्नाहरूको गुणस्तर नियमन गर्ने सम्बन्धमा :

देशमा टिस्यु कल्चर प्रयोगशालाहरूको स्थापना भई टिस्युकल्चरमा आधारित बीउ तथा वेर्नाहरूको उत्पादनमा वृद्धि भै रहेको र तिनको गुणस्तर नियमन गर्न आवश्यक भएको हुँदा, टिस्यु कल्चर प्रयोगशाला स्थापनाका लागि आवश्यक तपशिल बमोजिमका मापदण्डहरूलाई स्विकृत गर्ने निर्णय गरियो । उल्लेखित मापदण्डहरूको आधारमा प्रयोगशालाहरू तथा ती प्रयोगशालाहरूबाट उत्पादन हुने टिस्युकल्चरजन्य उत्पादनहरूको गुणस्तर नियमन गर्ने निर्णय गरियो ।

तन्तु प्रजनन प्रविधि (Tissue Culture) प्रयोगशाला स्थापना र संचालनका लागि आवश्यक मापदण्ड

१. तन्तु प्रजनन प्रविधि (Tissue Culture) प्रयोगशाला स्थापना र संचालनका लागि आवश्यकता अनुसारको पूर्वाधार/कोठा हुनु पर्नेछ । उक्त कोठाहरूमा बाली अनुसार निम्नानुसारको व्यवस्था समेत हुनु पर्नेछ ।

- बैकल्पिक बिजुलीको व्यवस्था
- कालो पर्दाभएको अध्यारो कक्ष (केराको लागि)
- Air conditioner

पहिलो कोठा: सामग्री तथा तयारी कक्ष

- क) रसायन भण्डार कक्ष
- ख) रिएजेन्ट तयार गर्ने कक्ष
- ग) बिकर, पेट्रि डिश लगायत प्रयोगशालाका सामग्रीहरू धुने स्थान
- घ) पानी Distillation सेट

दोश्रो कोठा: जैविक सुरक्षा इकाई

- क) Inoculation कक्ष
- ख) Bio safety cabinet
- ग) तयार गरिएको Media राख्ने कक्ष

तेस्रो कोठा: भण्डार इकाई

- क) Incubation Chamber (rack, UV light and attached tube lights as necessary)

अन्य कक्ष आवश्यकता अनुसार निर्माण गर्न सकिनेछ ।

२. निम्नानुसारको औजार तथा उपकरणहरू

- क) Autoclave कम्तीमा २ थान
- ख) Hot air oven
- ग) Incubator shaker
- घ) Weighing balance (3 digits)
- ङ) Oven
- च) pH meter
- छ) Refrigerator
- ज) Laminar air flow
- झ) Supporting racks
- ञ) Bunsen burner or Spirit lamp
- ट) Media store or chamber
- ठ) De-humidifier
- ड) incubator BOD where necessary
- ढ) Microscope, Stereoscope,
- ण) Soil Sterilizer
- त) आवश्यकता अनुसार अन्य उपकरणहरू

२. Screen house for transplantation of prepared plantlets

- Aphid proof mesh
- Soil sterilization system
- UV light filter water irrigation system
- Preferably bench for planting
- Buffer room (Double door system)
- Equipment sterilization pot
- आवश्यकता अनुसार अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्न सकिनेछ ।

३. प्राविधिक जनशक्ति

- क) Bio-technologist and Bachelor degree in Agriculture- 2or Bachelor degree in Agriculture with at least two years' experience in tissue culture lab) - 1
- ख) Lab technician (Number depends on production targets)

५. पालना गर्नु पर्ने न्यूनतम शर्तहरू:

- क) प्रयोगशालाको वार्षिक कार्यक्रम संचालन तालिका केन्द्र, राष्ट्रिय आलु तरकारी तथा मसालाबाली विकास केन्द्र/ राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र र परिषद्का सम्बन्धित महाशाखा/कार्यक्रममा पेश गर्नु पर्ने ।
- ख) सम्बन्धित निकायहरूबाट आवश्यकता अनुसार दिईने निर्देशन/सुझावहरूको पालना गर्नुपर्ने ।
- ग) वीड/वेर्ना प्रमाणिकरण कार्यको लागि Mother plant को श्रोत खुलेको निस्सा पेश गर्नुको साथै स्वस्थता प्रमाणिकरणका लागि ELISA को Report सलग्न गर्नु पर्नेछ ।